

Kitaaba Lallabaa

Wanti Hundinuu Faayidaa Hin qabu

¹ Dubbii lallabaa ilma Daawit, isa Yerusaalem keessaatti mootii ta'e sanaa:

² Lallabichi, "Faayidaa hin qabu!

Faayidaa hin qabu!

Guutumaan guutuutti faayidaa hin qabu!

Wanni hundinuu faayidaa hin qabu" jedha.

³ Namni hojii isaa kan aduudhaa gaditti itti dadhabu hunda keessaa, bu'aa maalii argata?

⁴ Dhaloonni ni dhufa; dhaloonni ni darba; lafti garuu bara baraan jiraatti.

⁵ Biiftuun ni baati; biiftuun ni lixxi; gara baate sanatti deebi'uufis ni ariifatti.

⁶ Bubbeen gara kibbaatti bubbisa; gara kaabaattis ni deebi'a; innis naanna'uma naanna'ee deema; karaa isaa irras deddeebi'a.

⁷ Lagni hundi galaanatti yaa'a; galaanni garuu hin guutu.

Lageen garuma dhufanitti deebi'anii yaa'u.

⁸ Wanni hundinuu hamma namni tokko dubbachuu danda'u caalaa dadhabsiisaa dha.

Iji argee hin quufu;

yookaan gurri dhaga'ee hin guutu.

⁹ Wanni duraan ture ammas ni ta'a;

wanni duraan hojjetame ammas ni hojjetama;
 aduudhaa gaditti wanni haaraan tokko
 iyyuu hin jiru.

¹⁰ Wanni namni tokko, “Ilaa! Wanni kun haaraa dha”
 jechuu danda’u kam iyyuu jiraa?

Wanni kun duraanuu bara dheeraan dura as ture;
 bara keenyaan dura iyyuu asuma ture.

¹¹ Namoonni bara durii hin yaadataman;
 kanneen dhufuuf jiranis
 warra isaan duubaan dhufaniin hin yaadataman.

Ogummaan Faayidaa Hin qabu

¹² Ani Lallabaan, Yersaalem keessatti mootii Israa’elin ture. ¹³ Ani waan samii gaditti hojjetame hunda ogummaadhaan qu’adhee qoradhee bira ga’uuf of kenneen ture. Waaqni ba’aa ulfaataa akkamii nama irra kaa’e! ¹⁴ Ani waan aduudhaa gaditti hojjetame hunda argeera; hundi isaanii iyyuu faayidaa hin qaban; kun akkuma nama bubbee ari’uu ti.

¹⁵ Wanni jal’ifame tokko deebi’ee hin qajeelfamu;
 wanni hin jirres lakkaa’amuu hin danda’u.

¹⁶ Anis akkana jedheen yaade; “Kunoo, ani nama anaan dura Yersaalemin bulchaa ture kam iyyuu caalaa guddadhee ogummaas dabaladheera; ani muuxannoo ogummaatii fi beekumsaa guddaa argadheera.” ¹⁷ Kanaafuu ani ogummaa, maraatummaa fi gowwummaa hubachu-

ufin of kenne; garuu ani akka wanni kunis
bubbee ari'uu ta'e nan baradhe.

¹⁸ Ogummaa guddaa keessa gadda baay'eetu
jiraatii;
akkuma beekumsi dabalamuun gaddis da-
balama.

2

Gammachuun Faayidaa Hin Qabu

¹ Ani garaa koo keessatti, “Ani waan gaarii
barbaaduudhaaf gammachuudhaan sin qoraatii
mee kottu” jedheen yaade. Garuu wanni ku-
nis waan faayidaa hin qabne ta'uu isaa nan
mirkaneeffadhe. ² Anis, “Kolfi gowwummaa
dha; gammachuunis maal fayyada?” nan
jedhe. ³ Anis utuma qalbiin koo ogummaad-
haan na qajeelchaa jiruu gowwummaa qabad-
hee daadhii wayiniitiin of gammachiisu nan
yaale. Waan namoonni bara jireenya isaanii
muraasa keessatti samii gaditti hojjetan arguu
nan fedhe.

⁴ Ani hojii guddaa nan hojjedhe: Manneen
ijaarradhee wayiniis dhaabadhe. ⁵ Ani iddoo
biqiltuutii fi iddoo bashannanaa qopheeffadhee
mukkeen ija naqatan kanneen gosa hundaa achi
keessa nan dhaabadhe. ⁶ Bosona mukkeen
guddachaa jiranii ittiin obaafachuufis kuusaa
bishaanii nan qopheeffadhe. ⁷ Ani garboota
dhiiraa fi dubartii nan bitadhe; garboota mana
kootti dhalatan biraas nan qabaadhe; nama
naan dura Yerusaalem keessa jiraate kam iyyuu
caalaas loonii fi bushaayee hedduu nan horadhe.

⁸ Ani meetii fi warqee, qabeenya moototaatii fi

kutaawwan biyyaa walitti nan qabadhe. Ani faarfattoota dhiiraa fi dubartii akkasumas saaj-jatoowwan nama gammachiisan hedduu qabanture. ⁹ Kanaafuu ani akka malee guddadhee nama anaan dura Yerusaalem keessa ture kam iyyuu caale. Waan kana hunda keessatti ogummaan koo anuma wajjin ture.

¹⁰ Ani waan iji koo hawwe hunda isa hin dhowwine;

garaa koos gammachuu tokko illee hin lagne.

Garaan koo hojii koo hundatti gammade;

kunis dadhabbii koo hundaaf badhaasa ture.

¹¹ Ta'us ani yeroon waan harki koo hojjete hundaa fi

waan argachuuf jedhee itti dadhabe hubadhee ilaaletti,

wanni hundi akkuma bubbee ari'uuti malee faayidaa hin qabu ture;

aduudhaa gaditti bu'aan tokko iyyuu hin turre.

Ogummaa Fi Gowwummaan Faayidaa Hin Qaban

¹² Anis yaada koo gara ogummaa,

maraatummaa fi gowwummaa hubachuutti nan deebifadhe.

Namni mootii iddoo bu'u tokko waan duraan hojjetame caalaa

maal gochuu danda'a?

¹³ Ani akkuma ifni dukkana irra wayyu sana,

akka ogummaan gowwummaa irra wayyu nan arge.

¹⁴ Ogeessi mataa isaa keessaa ija qaba;

gowwaan garuu dukkana keessa deema;

ani garuu akka galgalli isaan lamaanii

tokkuma ta'e nan hubadhe.

¹⁵ Ergasii ani akkana jedheen garaa koo keessatti nan yaade;

“Wanni gowwaa quunname, anaanis ni quun-
nama;

yoos ani ogeessa ta'uudhaan maalan ar-
gadha ree?”

Ani garaa koo keessatti,

“Kunis faayidaa hin qabu” nan jedhe.

¹⁶ Ogeessi akkuma gowwaa yeroo dheeraaf hin yaadatamuutii;

bara dhufuuf jiru keessa isaan lachuu ni irraanfatu.

Ogeessis akkuma gowwaa du'uu qaba!

Hojiin Dadhabuun Faayidaa Hin Qabu

¹⁷ Sababii wanni aduu gaditti hojjetamu na gaddisiiseef ani jireenya nan jibbe; kun hund-inuu bubbee ari'uu dha; faayidaas hin qabu.

¹⁸ Ani sababii nama ana duubaan dhufuuf waan kana dhiisuu qabuuf, waanan aduudhaa gaditti itti dadhabe hunda nan jibbe. ¹⁹ Eenyutu akka

inni ogeessa yookaan gowwaa ta'u beeka? Ta'us inni hojii ani aduudhaa gaditti yaalii fi ogummaa koo itti dhangalaase hundatti abbaa ta'a. Kunis faayidaa hin qabu. ²⁰ Kanaafuu garaan koo

sababii hojii koo dadhabsiisaa ani aduudhaa gaditti itti dadhabe hundaatiif abdi kutachuu jalqabe. ²¹ Namni tokko hojii isaa ogummaan, beekumsaa fi harka toliisaan hojjetee ergasii im-

moo waan qabu hunda nama homaa itti hin dadhabiniif dhiisuu qabaatii. Wanni kunis faayidaa hin qabu; hammina guddaadhas. ²² Namni tokko dadhabbi isatiif yaalii cimaa aduudhaa gaditti

godhe sana hundaaf maal argata? ²³ Hojiin isaa bara jireenya isaa hunda rakkinnaa fi gadda; sammuun isaa halkan iyyuu hin boqotu. Kunis waan faayidaa hin qabnee dha.

²⁴ Namni nyaatee dhugee hojii isaatti gammaduu caalaa homaa gochuu hin danda'u. Ani akka wanni kun harka Waaqaatii dhufe nan arge; ²⁵ Waaqaan malee eenyutu nyaachuu yookaan gammaduu danda'a? ²⁶ Waaqni nama isa gammachiisuuf ogummaa, beekumsaa fi gammachuu kenna; nama cubbamaa garuu akka inni namicha Waaqa gammachiisuuf kennuuf jedhee hojii qabeenya walitti qabuutii fi kuusuu hojjetu godha. Kunis bubbee ari'uu dha; faayidaas hin qabu.

3

Wanni Hundinuu Yeroo Qaba

- ¹ Wanni hundinuu yeroo qaba;
hojiin samiidhaa gaditti hojjetamu hundis waqtii qaba:
- ² Dhalachuuf yeroo qaba; du'uufis yeroo qaba;
dhaabuuf yeroo qaba; buqqisuufis yeroo qaba;
- ³ ajjeesuuf yeroo qaba; fayyisuufis yeroo qaba;
diiguuf yeroo qaba; ijaaruufis yeroo qaba;
- ⁴ boo'uuf yeroo qaba; kolfuufis yeroo qaba;
gadduuf yeroo qaba; sirbuufis yeroo qaba;

⁵ dhagaa bittinneessuuf yeroo qaba; walitti qabuufis yeroo qaba; hammachuuf yeroo qaba; hammachuu dhiisuufis yeroo qaba;
⁶ barbaaduuf yeroo qaba; barbaaduu dhiisuufis yeroo qaba; kaa'uuf yeroo qaba; gatuufis yeroo qaba;
⁷ tarsaasuuf yeroo qaba; hodhuufis yeroo qaba; cal'isuuf yeroo qaba; dubbachuufis yeroo qaba;
⁸ jaallachuun yeroo qaba; jibbuufis yeroo qaba; loluuf yeroo qaba; nagaafis yeroo qaba.

⁹ Hojjetaan tokko dadhabbi isaa irraa bu'aa maalii argata? ¹⁰ Ani ba'aa Waaqni namoota irra kaa'e argeera. ¹¹ Inni waan hunda yeruma isaatti miidhagsee tolcheera. Akkasumas yaada baraa baraa garaa namootaa keessa kaa'e. Ta'us isaan waan Waaqni jalqabaa hamma dhumaatti hojjete beekuu hin danda'an. ¹² Ani akka namootaaf bara jireenya isaanii keessa wanni gammaduu fi waan gaarii hojjechuu caalu tokko iyyuu hin jirre nan beeka. ¹³ Tokkoon tokkoon namaa nyaatee dhugee bu'aa hojii isaa hundatti gammaduun kennaa Waaqaa ti. ¹⁴ Ani akka wanni Waaqni hojjetu hundi bara baraan jiraatu beeka; wanni tokko illee itti hin dabalamu; wanni tokko iyyuus irraa hin fudhatamu. Waaqni akka namoonni isa sodaataniif waan kana godha.

¹⁵ Wannii amma jiru kam iyyuu duraanuu

tureera;
 wanni dhufuuf jirus duraanuu jira ture;
 Waaqni waan darbes deebisee fida.

¹⁶ Anis aduudhaa gaditti waan biraa nan arge;
 kunis:

Iddoo murtiin qajeelaan jiraachuu malu, hammi-
 natu ture;
 iddoo qajeelummaan jiraachuu malu immoo
 jal'inatu ture.

¹⁷ Ani garaa koo keessatti akkana jedheen
 yaade;

“Waaqni qajeeltotaa fi hamoota, gara murtiitti ni
 fida;
 wannii hundinuu, hojiin hundinuus yeroo ni
 qabaatii.”

¹⁸ Ani amma illee akkana jedhee garaa
 koo keessatti nan yaade; “Waaqni akka isaan
 akkuma bineensotaa ta’uu isaanii arganiif il-
 maan namaa qora. ¹⁹ Wannii nama irra ga’u,
 bineensota irras ni ga’a; lachan isaanii iyyuu
 waanuma tokkotu eeggata; akkuma inni tokko
 du’u, inni kaanis ni du’a. Hundi isaanii ha-
 fuuruma tokko qabu; namni bineensa caalaa
 faayidaa argatu tokko illee hin qabu. Wannii
 hundinuu faayidaa hin qabu. ²⁰ Isaan hundi
 idduma tokko dhaqu; hundinuu biyyoo irraa
 dhufan; hundinuus biyyootti deebi’u. ²¹ Akka
 hafuurri namaa ol ba’ee hafuurri bineensaa
 immoo lafa keessa seenu eenyutu beeka?”

²² Kanaafuu ani sababii wannii sun ixaa isaa
 ta’eef akka namaaf wannii hojii isaatti gam-
 maduu caalu tokko iyyuu hin jirre nan arge.

Akka inni waan isa duubaan ta'u arguuf eenyutu isa fiduu danda'a?

4

Cunqursaa, Hojiidhaan Dadhabuu, Michuu Dhabuu

¹ Ani ammas ilaalee cunqursaa aduudhaa gaditti adeemsifamaa jiru hunda nan arge:

Ani imimmaan cunqurfamtootaa nan arge;
nama isaan jajjabeessu tokko illees hin qaban;

humni gama cunqursitoota isaanii ture;
isaan nama isaan jajjabeessu tokko illee hin qaban.

² Anis akka warri du'an,
kanneen kanaan dura du'an,
jiraattota amma lubbuudhaan jiraatan caalan nan labse.

³ Garuu namni hamma ammaatti hin dhalatin kan hammina aduudhaa gaditti hojjetamu hin argin,
lathan isaanii irra wayya.

⁴ Anis akka dadhabbiin hojii hundii fi milkaa'uun hundi hinaaffaa namni ollaa isaa wajjin qabu irraa burqu nan arga. Kunis bubbee ari'uu dha; faayidaas hin qabu.

⁵ Gowwaan harka isaa maratee taa'a;
foonuma ofii isaas nyaata.

⁶ Dadhabii fi bubbee ari'uudhaan konyee lama argachuu irra nagaan konyee tokko argachuu wayya.

⁷ Ani amma illee waan faayidaa hin qabne tokko aduudhaa gaditti nan arge:

⁸ Nama kophaa isaa jiraatu tokkotu jira;

innis ilma yookaan obboleessa hin qabu ture.
 Yeroo hunda hojiitti dadhaba;
 ta'us iji isaa qabeenya isaa ilaalee quufe hin jedhu.
 Innis, "Ani eenyuuf jedheen dadhaba?
 Maaliifan gammachuus of laga?" jedhee gaafate.
 Kunis faayidaa hin qabu;
 hojii bu'aa hin qabnee dha!

⁹ Isaan sababii hojii isaaniitiif gatii gaarii waan argataniif
 nama tokko irra nama lama wayya:
¹⁰ Yoo inni tokko kufe,
 inni kaan ol isa qaba.
 Garuu namni kufee kan ol isa kaasu hin qabne garaa nama nyaata!
¹¹ Yoo namoonni lama wajjin ciisan itti ho'a;
 nama tokko garuu akkamitti kophaa isaa itti ho'uu danda'a?
¹² Namni tokko mo'atamuu danda'a;
 namoonni lama garuu of irraa deebisuu danda'u.
 Funyoon fo'aa sadiin fo'ame dafee hin citu.

Caalanii Argamuun Faayidaa Hin qabu

¹³ Mootii dullooma fi gowwaa si'achi gorsa hin fudhanne irra, dargaggeessa hiyyeessa ogeessa wayya. ¹⁴ Inni yoo hiyyumaan mootummaa sana keessatti dhalate iyyuu mana hidhaatii ba'ee mootii ta'uu danda'aatii. ¹⁵ Ani akka namni aduudhaa gad jiraate hundi dargaggeessa mootii dhaalu sana duukaa bu'e nan

arge. ¹⁶ Baay'inni nama fuula isaanii dura jiruu hamma hin qabu ture. Warri duubaan dhufan garuu dargaggeessa dhaalu sanatti hin gammanne. Kun hundis bubbee ari'uu dha; faayidaas hin qabu.

5

Waaqa Sodaadhu

¹ Ati yeroo gara mana Waaqaa dhaqxu tarkaanfii kee eeggadhu. Dhaggeeffachuuf dhi'aachuun aarsaa gowwootaa dhi'eessuu caala; isaan akka hammina hojjechaa jiran hin beekaniitii.

² Fuula Waaqaa duratti waan tokko dubbachuuf afaan keetiin hin jarjarin; garaan kees hin ariifatin.

Waaqni samii keessa jira;
ati immoo lafa irra jirta;
kanaafuu dubbiin kee haa gabaabbatu.

³ Abjuun baay'ina hojiitiin dhufa; haasaan gowwaas
baay'ina dubbiitiin beekama.

⁴ Ati yeroo wareega tokko Waaqaaf wareeg-dutti wareega sana of irraa baasuuf lafa irra hin harkifatin. Inni gowwootatti hin gammadu; ati wareega kee of irraa baasi. ⁵ Wareeganii of irraa baasuu dhiisuu mannaa wareeguu dhiisuu wayya. ⁶ Afaan kee cubbuu keessa si hin buusin. Ergamaa mana qulqullummaatiinis, "Wareegni koo dogoggora ture" hin jedhin. Waaqni maaliif waan ati jettetti aaree hojii harka keetii balleessa? ⁷ Abjuun baay'eenii fi dubbiin

baay'een faayidaa hin qaban. Kanaafuu Waaqa sodaadhu.

Badhaadhummaan Faayidaa Hin qabu

⁸ Ati yoo hiyyeessa aanaa tokko keessatti hacuucamee murtii qajeelaa fi mirgi dhowwatame argite, waan akkanaa hin dinqisiifatin; qondaalli tokko qondaala isaa oliitiin ilaalaa-maati; isaaniin olittis qondaaltonni biraa jiru. ⁹ Faayidaan lafa irraa argamu kan nama hundaa ti; mootichi mataan isaa iyyuu qonna lafaa irraa fayyadama.

¹⁰ Nama maallaqa jaalatu kam iyyuu maallaqni isa hin ga'u; nama qabeenya jaalatu illee galiin isaa isa hin quubsu. Kunis faayidaa hin qabu.

¹¹ Akkuma qabeenyi baay'atuun, warri nyaatanis ni baay'atu. Yoos abbootiin qabeenyaa ijumaan ilaaluu malee faayidaa maalii argatu ree?

¹² Xinnaas nyaatu, guddaas nyaatu, hirribni hojjetaa tokkoo mi'aawaa dha; baay'inni qabeenyaa garuu sooressa tokko hirriba dhowwa.

¹³ Ani aduudhaa gaditti hammina nama gaddisiisu nan arge; kunis: qabeenya abbuma isaa miidhuuf kuufame,

¹⁴ yookaan qabeenya milkii dhabuudhaan badee yeroo namichi sun ilma dhalchetti

ilma isaatiif homaa hin hafinii dha.

15 Namni qullaadhuma isaa gadameessa haadha isaatii ba'a;

inni akkuma dhufetti deebi'ee deema.

Inni waan itti dadhabe keessaa
waan tokko illee harkatti qabatee hin deemu.

16 Kunis hammina nama gaddisiisuu dha:

Namni akkuma dhufetti deema;

inni waan bubbeedhaaf dadhabuuf
faayidaa maalii argata?

17 Inni bara jireenya isaa hunda yaaddoo,
dhukkubbii fi aarii guddaadhaan dukkana
keessatti nyaata.

18 Anis akka namni bara jireenya isaa kan Waaqni isaaf kenne gabaabaa kana keessa nyaatee dhugee hojii isaa kan aduudhaa gaditti itti dadhabe sanatti illee gammaduun isaaf gaarii fi barbaachisaa ta'e nan hubadhe; goodni isaa kanumaatii. 19 Akkasumas Waaqni nama kamiifuu badhaadhummaa fi qabeenya kennee akka inni itti gammadu, akka inni qooda ofii isaa fudhatee hojii ofii isaatti gammadu isa godhuun isaa, kennaa Waaqaa ti. 20 Sababii Waaqni garaa isaa gammachuudhaan guuteef inni bara jireenya isaa baay'ee hin yaadatu.

6

1 Ani aduudhaa gaditti waan hamaa biraa argeera; kunis akka malee namatti ulfaata:

2 Waaqni akka namni waan garaa isaatti hawwu tokko iyyuu hin dhabneef qabeenya, badhaadhummaa fi ulfina isaaf kenne; Waaqni garuu akka inni itti gammadu hin goone; qooda

namichaa nama ormaatu itti gammada. Kun waan faayidaa hin qabnee dha; hammina nama gaddisiisuudhas.

³ Namni tokko ijoollee dhibba qabaatee waggoota baay'ee jiraachuu danda'a; inni hamma fedhe jiraatu illee yoo qabeenya isaatti gammaduu baatee awwaala gaariis argachuu baate, ani, "Isaa mannaa gatata wayya" nan jedha.

⁴ Inni akkasumaan dhufa; dukkana keessa bada; maqaan isaas dukkana haguugama. ⁵ Inni yoo aduu arguu baate iyyuu yookaan yoo homaa beekuu baate iyyuu boqonnaa namichi sun argatu caalaa boqonnaa qabaata. ⁶ Inni waggaa kuma yeroo lama jiraatu illee yoo jireenya gaarii hin jiraatin, namni hundi idduma tokko dhaqa mitii?

⁷ Dadhabbiin nama hundaa afaanuma isaatiif; fedhiin isaa garuu yoom iyyuu hin guutu.

⁸ Ogeessi maaliin gowwaa caala?

Hiyyeessi akka itti fuula namootaa dura jiraatu beekuudhaan faayidaa maalii argata?

⁹ Hawwiidhaan jooruu mannaa waan iji argu wayya.

Kunis bubbee ari'uu malee faayidaa hin qabu.

¹⁰ Waan jiru hundaaf duraanuu maqaan ba'eera; maalummaan namaas beekamaa dha; namni tokko iyyuu nama isa caalaa humna qabuun

morkachuu hin danda'u.

¹¹ Dubbiin akkuma baay'atuun faayidaa dhaba;

yoos wanni sun akkamiin nama kam iyyuu fayyada?

¹² Bara jireenya namaa kan inni akkuma gaad-disaatti keessa ba'ee darbu gabaabaa faayidaa hin qabne kana keessa eenyutu waan namaaf gaarii ta'e beeka? Waan erga inni deemee booddee aduudhaa gaditti ta'us eenyutu isatti himuu danda'a?

7

Ogummaa

- ¹ Shittoo urgaa'aa irra maqaa gaarii wayya;
guyyaa dhalootaa irra guyyaa du'aa wayya.
- ² Mana cidhaa dhaquu mannaa
mana boo'ichaa dhaquu wayya;
galgalli nama hundaa du'umaatii;
namni lubbuun jiraatu waan kana garaatti
haa qabatu.
- ³ Fuulli gaddu waan garaa gammachiisuuf
kolfa irra gadda wayya.
- ⁴ Qalbiin ogeessaa mana boo'ichaa jira,
qalbiin gowwaa garuu mana gammachuu
jira.
- ⁵ Sirba gowwootaa dhaga'uu mannaa
ifannaa ogeessaa dhaggeeffachuu wayya.
- ⁶ Kolfi gowwaa akkuma qoraattii
xuwwee jalaa xaaxa'uu ti.
Kunis faayidaa hin qabu.
- ⁷ Cunqursaan ogeessa gowwaa godha;
matta'aanis sammuu nama xureessa.
- ⁸ Jalqaba waan tokkoo irra dhuma isaa wayya;

of tuuluu irras obsa wayya.

⁹ Hafuura keetiin aaruuf hin ariifatin;
aariin bobaa gowwootaa keessa jiraatii.

¹⁰ Ati, “Barri durii maaliif bara kana caale?” hin
jedhin;
waan kana gaafachuun ogummaa miti.

¹¹ Ogummaan akkuma dhaalaa waan gaarii dha;
warra aduu arganiifis bu’aa qaba.

¹² Akkuma maallaqni da’oo ta’e sana
ogummaanis da’oo dha;
faayidaan beekumsaa garuu kana:
innis ogummaan warra ishee qabaniif
jireenya kennuu ishee ti.

¹³ Waan Waaqni hojjete mee ilaali:
Waan inni jal’ise
eenyutu qajeelchuu danda’a?

¹⁴ Yommuu yeroon gaarii ta’utti gammadi;
yommuu yeroon hammaatu garuu itti yaadi:
Waaqni isa tokko hojjete isa kaanis hojjeteera.
Kanaafuu namni egeree isaa beekuu hin
danda’u.

¹⁵ Ani jireenya koo kan faayidaa hin qabne
kana keessatti waan kana lachuu argeera; kunis:
Qajeelaan qajeelummaa isaatiin baduu isaatii fi
hamaan immoo hammina isaatiin bara
dheeraa jiraachuu isaa ti.

¹⁶ Ati akka malee qajeelaa hin ta’in;
yookaan akka malee ogeessa hin ta’in;
maaliif of galaafatta?

¹⁷ Ati akka malee hamaa hin ta’in;
gowwaas hin ta’in;

maaliif utuu yeroon kee hin ga'in duuta?

- 18 Utuu isa kaan gad hin dhiisin
 waan tokko qabaachuun gaarii dha.
 Namni Waaqa sodaatu waan hundaan ni
 milkaa'a.
- 19 Ogummaan, bulchitoota magaalaa tokko
 keessa jiran kudhan caalaa
 nama ogeessa tokko humna qabeessa gooti.
- 20 Namni qajeelaan waan qajeelaa malee
 cubbuu tokko illee hin hojjenne lafa irra hin
 jiru.
- 21 Waan namni jedhu hunda hin dhaggeeffatin;
 yoo kana goote utuu hojjetaan kee si
 abaaruu dhageessaa;
- 22 ati mataan kee iyyuu yeroo baay'ee
 namoota kaan akka abaarte garaan kee
 beekaatii.
- 23 Ani waan kana hunda ogummaadhaanan
 qoradhee,
 "Ani ogeessan ta'a" nan jedhe.
 Wannii kun garuu narraa fagoo ture.
- 24 Wanti jiru hundi fagoo dha; gad fagoo dha;
 eenyutu qoratee bira ga'uu danda'a?
- 25 Kanaafuu ani gara ogummaa fi
 maalummaa wantootaa hubachuutti,
 sakatta'uutti, qorachuutti
 akkasumas hammina gowwummaatii fi
 maraatummaa gowwummaa hubachuutti
 qalbii koo nan deebifadhe.

- 26 Ani waan du'a caalaa hadhaa'uu nan arge;
 kunis:
 dubartii kiyyoo taate,
 kan yaadni ishee kiyyoo,
 harki ishee immoo foncaa ta'ee dha.
 Namni Waaqa gammachiisu ishee jalaa ni ba'a;
 cubbamaan garuu isheedhaan qabama.
- 27 Lallabaan akkana jedha; "Kunoo wanni ani qoradhee bira ga'e kanaa dha:
 "Mala isaa beekuuf waan tokko fuudhanii waan kaanitti dabaluu dha;
 28 ani ammas nan sakatta'e;
 garuu hin arganne.
- Ani kuma keessaa dhiira qajeelaa tokko nan argadhe;
 hunduma isaanii keessaa garuu dubartii qajeeltu tokko iyyuu hin arganne.
- 29 Kunoo ani waan kana gofa nan argadhe:
 Waaqni qajeeltota godhee ilmaan namaa uume;
 namoonni garuu mala baay'ee barbaacha deeman."

8

- 1 Kan akka nama ogeessaa eenyu?
 Eenyutu hiikkaa waan tokkoo beeka?
 Ogummaan fuula namaa ibsa;
 nyaara guurames ni hiika.

Mootiif Ajajami

- 2 Ati sababii fuula Waaqaa duratti kakuu galteef ajaja mootii eegi. ³ Fuula mootii duraa deemuuf hin jarjarin. Waan hamaa keessatti

hin hirmaatin; inni waan fedhe kam iyyuu ni godhaatii. ⁴ Sababii dubbiin mootii waan hundaa ol ta'eef eenyutu, "Ati maal hojjechaa jirta?" isaan jechuu danda'a?

⁵ Namni ajaja mootii eegu kam iyyuu hin miidhamu;
qalbiin ogeessaa immoo yeroo fi haala mijaa'aa beeka.

⁶ Rakkinni namaa akka malee isatti ulfaatu iyyuu wanni hundi yeroo fi haala mijaa'aa qabaatii.

⁷ Sababii namni tokko iyyuu waan eger ta'u hin beekneef,
eenyutu waan dhufuuf jiru isatti himuu danda'a?

⁸ Namni tokko iyyuu hafuura isaa of keessatti dhowwu hin danda'u;
kanaafuu eenyu iyyuu guyyaa du'a isaa irratti humna hin qabu.

Akkuma namni tokko yeroo waraanaatti duula keessaa hin ari'amne sana,
hamminnis warra isa hojjetu gad hin dhiisu.

⁹ Anis qalbii koo gara waan aduudhaa gaditti hojjetamu hundaatti deebifadhee waan kana hunda nan arge. Yeroon namni tokko warra kaan humnaan nan bulcha jedhee ofuma miidhu jira. ¹⁰ Ergasiis ani hamoota iddoo qulqulluu seenanii ba'aa turan sana akka isaan awwaalam nan arge; isaanis magaalaa itti waan akkasii hojjetan keessatti ni jajamu ture. Kunis faayidaa hin qabu.

¹¹ Sababii yakka hojjetame tokkootiif adabbiin dafee hin kennamneef, garaan namootaa mala hammina hojjechuutiin guutama. ¹² Cubbamaan tokko yeroo dhibba yakka hojjetee bara dheeraa jiraatu iyyuu, ani akka namoonni Waaqa sodaatan kanneen sodaadhaan fuula isaa dura jiraatan nagaa qabaatan nan beeka. ¹³ Ta'us hamoonni sababii Waaqa hin sodaanneef nagaa hin qabaatan; barri jireenya isaaniis akka gaadidduu hin dheeratu.

¹⁴ Waan faayidaa hin qabne kan lafa irratti ta'u tokkotu jira; kunis qajeeltota waan hamootaaf malu argatanii fi hamoota waan qajeeltotaaf malu argatanii dha. Ani wanni kun faayidaa hin qabu nan jedha. ¹⁵ Kanaafuu namaaf wanni aduudhaa gaditti nyaachuu, dhuguu fi gammaduu caalu tokko iyyuu sababii hin jirreef ani akka namni jireenyatti gammadu nan gorsa. Akkasiin bara jireenya isaa kan Waaqni aduudhaa gaditti kenneef hunda keessatti hojii isaa irratti gammachuun isa duukaa bu'a.

¹⁶ Ani yommuun qalbii koo gara ogummaa beekuu fi hojii namni utuu iji isaa halkanii fi guyyaa hirriba hin argatin hojjetu ilaaluutti deebifadhetti, ¹⁷ waan Waaqni hojjetee hunda nan arge. Namni tokko iyyuu waan aduudhaa gaditti ta'aa jiru hubachuu hin danda'u. Namni waan kana bira ga'uuf tattaaffatu iyyuu hiikkaa isaa argachuu hin danda'u. Ogeessi waan beeku yoo of se'e illee inni dhugumaan hubachuu hin danda'u.

Galgalli Nama Hundaa Tokkuma

¹ Kanaafuu ani waan kana hunda garaatti qabadhee akka qajeelaan, ogeessii fi hojiiwwan isaanii harka Waaqaa keessa jiran nan hubadhe; garuu namni tokko iyyuu akka jaalalli yookaan jibbi isa eeggatu hin beeku. ² Nama qajeelaa fi jal'aa, nama gaarii fi hamaa, nama qulqulluu fi xuraa'aa, warra aarsaa dhi'eessanii fi warra hin dhi'eessine hunda galgalli isaanii tokkuma.

Waanuma nama gaarii irra ga'utu,
cubbammaa irras ga'a;

waanuma warra kakuu seenan irra ga'utu,
warri kakuu seenuu sodaatan irra ga'a.

³ Hamminni waan aduudhaa gaditti ta'u hunda keessa jiru kanaa dha: Galgalli nama hundaa tokkoo dha. Kana malees garaan namootaa hamminaan guutameera; bara jireenya isaanii keessas maraatummaatu garaa isaanii keessa jira; ergasii isaan warra du'anitti dabalamu.

⁴ Namni warra lubbuun jiran hundatti dabalamu kam iyyuu abdii qaba. Leenca du'ee mannaa saree lubbuun jirtu wayyaatii!

⁵ Warri lubbuun jiran akka du'an ni beekuutii;
warri du'an garuu homaa hin beekan;
isaan si'achi gatii hin qaban;
yaadannoon isaanii iyyuu ni irraanfatama.

⁶ Jaalalli isaanii, jibbi isaaniitii fi
hinaaffaan isaanii erga badee tureera;
isaan waan aduudhaa gaditti ta'u kam iyyuu
keessatti
lammata gooda hin qabaatan.

⁷ Sababii Waaqni waan ati hojjettetti gammadeef dhaqiitii nyaata kee gammachuudhaan

nyaadhu; daadhii wayinii keetiis garaa gammaduun dhugi. ⁸ Yeroo hunda uffata adii uffadhu; zayitiinis mataa kee irraa hin dhabamin. ⁹ Bara jireenyaa kan faayidaa hin qabne, kan Waaqni aduudhaa gaditti siif kenne kana hunda bara kee kan faayidaa hin qabne hunda keessatti haadha manaa kee kan jaallattu wajjin gammachuudhaan jiraadhu. Jireenyaa fi hojii ati aduudhaa gaditti itti dadhabde sanaaf goodni kee kanumaatii. ¹⁰ Waan harki kee hojjechuu danda'u hunda humna kee guutuudhaan hojjedhu; awwaala ati itti deemuuf jirtu keessa hojiin yookaan yaadni yookaan beekumsi yookaan ogummaan hin jiruutii.

¹¹ Ani aduudhaa gaditti waan biraa argeera:
 Fiigichi warra saffisaniif
 yookaan lolli irree jabeeyyiif miti;
 yookaan nyaanni ogeeyyiif
 yookaan qabeenyi hubattootaaf
 yookaan fudhatama argachuun beektotaaf
 miti;
 yeroo fi carraan hunda isaanii argata.

¹² Namni tokko iyyuu yeroon isaa yoom akka ta'e hin beeku:
 Akkuma qurxummiin kiyyoo hamaadhaan
 qabamu,
 yookaan akkuma simbirri kiyyoodhaan
 qabamtu sana
 namoonnis bara hamaa
 akkuma tasaa isaanitti dhufuun qabamu.

Gowwummaa Irra Ogummaa Wayya

¹³ Ani amma illee fakkeenya ogummaa kan akka malee na dinqisiise kana aduudhaa gadditti nan arge: ¹⁴ Magaalaa xinnoo namoonni muraasni keessa jiraatan tokkotu ture. Mootiin jabaan tokkos isheetti ba'ee marse; koobii biyyoo guddaa naannessee itti ijaare. ¹⁵ Yeroo sanatti hiyyeessa ogeessa tokkotu magaalaa sana keessa jiraachaa ture; innis ogummaa isaatiin magaalattii baraare. Namni tokko iyyuu garuu hiyyeessa sana hin yaadanne. ¹⁶ Kanaafuu ani, "Jabina irra ogummaa wayya" nan jedhe. Ogummaan hiyyeessa sanaa garuu ni tuffatame; dubbiin isaas fudhatama hin arganne.

¹⁷ Iyya bulchaa gowwootaa irra hasaasa ogeessaatu dhaga'ama.

¹⁸ Meeshaalee waraanaa irra ogummaa wayya; cubbamaan tokko garuu waan gaarii hedduu balleessa.

10

¹ Akkuma tisiisni duute tokko shittoo ajessitu sana gowwummaan xinnoon ogummaa fi ulfina balleessa.

² Yaadni ogeessaa karaa mirgaa, yaadni gowwaa immoo karaa bitaa jira.

³ Gowwaan yoo karaa deemu illee qalbii hin qabu; akka gowwaa ta'es nama hundatti argisiisa.

⁴ Yoo dheekkamsi bulchaa tokkoo sitti hammaate, ati iddoo kee gad hin dhiisin;

tasgabbaa'uun dogoggora guddaa hambisuu
danda'aatii.

⁵ Hamminni ani aduudhaa gaditti arge tokko jira;
kunis dogoggora bulchaan tokko uumuu
dha.

⁶ Utuma badhaadhonni iddoo gad aanu qabatani
jiranuu,
gowwoonni iddoo ulfinaa qabatu.

⁷ Ani utuma ilmaan moototaa akka garbootaa
miillaan deemanii
garboonni immoo fardaan utuu deemanii
nan arge.

⁸ Namni boolla qotu kam iyyuu ofuma isaatii
keessa bu'a;
nama dallaa cabsee keessaan ba'u kam
iyyuu bofatu idda.

⁹ Namni dhagaa baasu kam iyyuu dhagaa sanaan
miidhamuu danda'a;
namni jirma baqaqsu hundinuus jirmuma
sanaan miidhama.

¹⁰ Qottoon doomee
afaan isaa yoo hin qaramin,
humna guddaa barbaachisa;
ogummaan garuu milkaa'inna fida.

¹¹ Bofiti tokko utuu hin raateffamin yoo nama
idde,
namichi bofa raatessu sun homaa hin ar-
gatu.

¹² Dubbiin afaan ogeessaatii ba'u ulfina qaba;

namni gowwaan immoo hidhii ofii isaatiin bada.

13 Dubbiin isaa jalqabatti gowwummaa dha; dhuma irratti garuu maraatummaa hamaa dha;

14 namni gowwaan dubbii baay'isa.

Namni tokko iyyuu waan dhufuuf jiru hin beeku; eenyutu waan isa duubaan ta'u isatti himuu danda'a?

15 Dadhabbiin gowwaa isuma butuchiti; inni karaa gara magaalaatti geessu hin beeku.

16 Yaa biyya mootiin kee mucaa turee, kan ilmaan moototaa kee ganamaan nyaatanii dhugan siif wayyoo.

17 Yaa biyya mootiin kee sanyii beekamaa irraa dhalate, kan ilmaan moototaa utuu machaa'uuf hin ta'in, jabina argachuuf jedhanii yeroo malutti nyaatanii dhugan, ati eebbifamtuu dha.

18 Dhibaa'ummaan, mana duuffisa; harki hin hojjennes mana dhimmisiisa.

19 Cidhi kolfaaf qopheeffama; daadhiin wayiniis jireenya gammachiisa; maallaqni immoo deebii waan hundaa ti.

20 Sababii simbirri samii dubbii kee geessituuf,

yookaan simbirri barrisaa jirtu dhaqxee
 waan ati jettu himtuuf,
 ati yaada kee keessatti mootii hin arrabsin;
 yookaan kutaa hirribaa keessatti sooressa
 hin abaarin.

11

Buddeena Bishaan Irraa

- ¹ Buddeena kee bishaan gubbaa buusi;
 guyyaa baay'ee booddee deebiftee argat-
 taatii.
- ² Qabeenya kee iddoo torbatti yookaan sad-
 deetitti qoodi;
 balaa biyyatti dhufuuf jiru hin beektuutii.
- ³ Duumessi yoo bishaaniin guutame,
 bokkaa lafatti gad dhangalaasa.
 Mukni tokko yoo kibbatti yookaan kaabatti jige,
 idduma itti kufe sana ciisa.
- ⁴ Namni qilleensa eeggatu tokko hin facaafatu;
 kan duumessa ilaallatus hin haammatu.
- ⁵ Ati akkuma daandii bubbee,
 yookaan akka itti namni gadameessa haad-
 haa keessatti uumamu
 hin beekne sana,
 hojii Waaqaa, Uumaa waan hundaa sana illee
 beekuu hin dandeessu.
- ⁶ Inni kun yookaan inni sun,
 yookaan lachanuu wal qixxee tolu;
 inni kam akka tolu hin beektuutii;
 ati sanyii kee ganamaan facaafadhu;
 galgalas harki kee hojii malee hin taa'in.

Dargaggummaatti Uumaa kee Yaadadhu

- 7 Ifni mi'aawaa dha;
 aduu arguunis ija gammachiisa.
- 8 Namni yoo hammam waggoota baay'ee jiraate illee,
 inni hunduma isaatti gammadaa haa jiraatu.
 Garuu inni guyyoota dukkanaa haa yaadatu;
 isaan ni baay'atuutii.
 Wannu dhufuuf jiru hundinuu faayidaa hin qabu.
- 9 Yaa dargaggeessa, hamma dargaggummaa keessa jirtutti gammadi;
 bara dargaggummaa keetii keessas garaan kee si haa gammachiisu.
 Yaada garaa keetii, waanuma iji kee argu duukaa bu'i;
 garuu akka Waaqni waan kana hundaaf gara murtiitti si fidu beekkadhu.
- 10 Kanaafuu garaa kee keessaa yaaddoo balleessi;
 sababii dargaggummaa fi jabinni faayidaa hin qabneef
 dhagna kee keessaa hammina baasii gati.

12

- 1 Utuu guyyaan rakkinnaa hin dhufin,
 utuu barri ati itti, "Ani itti hin gammadu"
 jettu hin ga'in,
 bara dargaggummaa keetii keessa Uumaa kee yaadadhu;
- 2 utuu aduu fi ifni,
 ji'ii fi urjiin hin dukkanaa'in,

utuu duumessi bokkaatti aanee hin deebi'in,
³ yeroo itti eegdonni manaa hollatanii
 namoonni jajjaboon immoo gugguufanitti,
 yeroo itti warri midhaan daakan sababii mu-
 raasa ta'aniif
 hojii dhiisanii,
 kanneen foddaa keessaan ilaalan arguu dad-
 habanitti,
⁴ yeroo itti balballi daandii guddaatti geessu
 cufamee
 sagaleen dhagaa daakuu immoo gad bu'aa
 deemutti,
 yeroo itti namni waca simbirrootiin dammaqee
 sirbi ishee hundi garuu gad bu'aa deemutti,
⁵ yeroo itti namni lafa ol dheeraa fi
 balaa daandii irraa sodaatu,
 yeroo itti mukni lawuzii daraaru,
 yeroo itti korophisni tiratuu fi
 hawwiin nama keessaa badutti Uumaa kee
 yaadadhu.
 Ergasii namni mana isaa bara baraatti gala;
 warri boo'anis daandii irra deddeebi'u.

⁶ Utuu funyoon meetii hin citin,
 yookaan utuu waciitiin warqee hin cabin isa
 yaadadhu;
 utuu okkoteen burqaa biratti hin caccabin,
 yookaan utuu geengoon ittiin bishaan war-
 raaban
 boolla bishaanii biratti hin cabin,
⁷ utuu biyyoon lafa turetti hin deebi'in,
 utuu hafuurris Waaqa isa kennetti hin
 deebi'in isa yaadadhu.

⁸ Lallabaanis, “Wanni hundi faayidaa hin qabu!
Faayidaa hin qabu! Wanni hundi faayidaa
hin qabu!” jedha.

Xumura Dubbii

⁹ Lallabaan sun ogeessa qofa utuu hin ta’in beekumsas namaaf ni gooda ture. Inni itti yaadee, qoratee fakkeenya baay’ee tartiibaan kaa’eera. ¹⁰ Lallabaan kun jecha sirrii argachuuf jedhee qorate; wanni inni barreesses qajeelaa fi dhugaa dha.

¹¹ Dubbiin ogeessaa akkuma meeshaa ittiin loon oofanii ti; jechi isaa kan walitti qabames akkuma mismaara jabeeffamee rukutamee ti; kanas tiksee tokkotu kenne. ¹² Yaa ilma ko, waan kana irraa hafe hunda of eeggadhu.

Kitaaba hedduu barreessuun hojii dhuma hin qabnee dha; qu’annaan baay’eenis nama dad-habsiisa.

¹³ Amma wanni hundinuu dhaga’ameera;
dhumni dubbii kunoo ti;

Waaqa sodaadhuutii seera isaa eegi;
wanni namni hojjechuu malu guddaan isa
kanaatii.

¹⁴ Waaqni hojii hunda,
waan dhokfame hundas
gaarii yookaan hamaa taanaan murtiitti
dhi’eessaatii.

**Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa Ammayyaa
Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi'aa
Oromo, West Central: Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa
Ammayyaa Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi'aa (Bible)**

copyright © 2022 Biblica, Inc.

Language: Afaan Oromoo (Oromo, West Central)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa

Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western

Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Hojiin kun Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA) keessatti qopheeffamee dhi'aate. Garagalcha eeyyama kanaa arguudhaaf liinkii kana banadhaa [creativecommons.org/.../4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) yookaan gara teessoo kanaatti xalayaa ergadhaa. Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., galmeeffatee dha; mallattoo eenyummaa Biblica® kanatti fayyadamuun immoo eeyyama Biblica, Inc., kan barreeffamaan kenname barbaachisa. Hama mallattoo eenyumma Biblica, Inc., akkuma inni jirutti eegdetti, walii galtee eeyyama seeraa CC BY-SA jalatti, hojii kana utuu hin jijjiirin garagalchaan fudhattee yookaan waraabbattee deebitee raabsuu ni dandeessa. Yoo garagalchaa isaa jijjiirte yookaan hojii kana akka haaraatti hiiktee akkasiin hojii haaraa hojii Biblica® irratti hundaa' e tokko uummatte, mallattoo eenyummaa Biblica® achi irraa balleessuu qabda. Hojii haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sana keessatti immoo waan hojii Biblica irraa jijjiirtee adda goote ibsitee akka itti aanee jiru kanatti abbaa jalqabatti waan kana uume himuu qabda: “Hojiin Biblica, Inc., jalqabatti hojjete kan hin jijjiiramin liinkii www.biblica.com fi <https://open.bible> keessatti argama.”

Beeksisni mirga abbaa maxxansee mataa duree irratti yookaan fuula

mirga abbaa hojii kanaa irratti bifa asii gadi jiru kanaan mul'achuu qaba:
Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa

Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Hojii haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sanas akka inni eeyyama seeraa (CC BY-SA) jalatti argamu gochuu qabda.

Yoo akka hojii kana deebistee akka haaraatti hiikte Biblica, Inc., beeksisuu barbaadde, liinkii kanaan nu qunnam: <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit [creativecommons.org/.../4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa

Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at open.bible/contact-us.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 14 Apr 2023

9a7d95fd-7bcd-5e4d-ad23-4d7148b8e269